

„Novi Čas“ izhaja:

ob četrtkih popoldne.

Rokopisi naj se pošiljajo do srede
zjutraj na uredništvo v Gosposki
— ulici št. 6, drugo dvorišče. —Odgovorni urednik: Anton Šinigoj.
Tiska „Narodna Tiskarna“ v Gorici.

NOVI ČAS

„Novi Čas“ stane:

8 vinarjev,

dokler je vojska v naši deželi.
Prodaja se v Knjigarni K. T. D.
in po trafikah.

Oglasi po dogovoru.

Upravištvo je v Gosposki ulici št. 6
drugo dvorišče.

Lastnik: Konsorcij »Novega Časa« v Gorici.

BOJI OB NAŠIH MEJAH.

Boji ob Soči.

Deset mesecev se je že naša država nahajala v silovitih bojih na severu in na jugu — deset mesecev je hlinila Italija prijateljstvo, na tihem pa se je pripravljala, da bi v ugodnem trenutku padla po nas in nas pomandrala. Ko je mislila, da smo mi na koncu svojih moči, da smo že popolnoma izčrpani, in ko je mislila, da je ona sama vse uredila, pa je nam vojsko napovedala — izdajsko, verolomno, kakor kaj takega v zgodovini ni mogoče dobiti. Mislija je napraviti samo vojaški izlet ali sprehod v Avstrijo in z največjo lahkoto zasesti Gorico, Trst, Pulj in vse kar spada zraven in se tukaj vstanoviti za zmerom.

Toda zmotila se je. Jutri bodo že štiri tedni, kar je vojsko napovedala, njene čete pa niti koraka niso napravile preko onih mest, ki jih naši vojaki drže! Niti enega koraka! In kjer so ga poskušale, bile so krvavo razbite in krvavo vržene nazaj. Naša Soča pripoveduje, da leže ob njenih desnih bregovih že na tisoče trupel italijanskih vojakov pokopanih in nepokopanih; celi dolgi vlaki pa so laške ranjence odnašali od njenih bregov v Italijo nazaj.

Laška vojska se je lotila z največjo silo ravno naše Goriške. Seveda v Italiji bi pač radi čim prej vriskali in razobečali zastave, da je Gorica zavzeta, da je Trst zaseden, da je Pulj nam iztrgan. Pa ne gre! In prepričani smo, da ne bo šlo nikdar. Naši vojaki, čijih navdušenje, odločnost in hrabrost občudujemo dan za dnem, jim tega veselja ne bodo privoščili nikdar. Raje stokrat umreti kakor pa to! Bog jih na njih velikih potih čuvaj in vodi od zmage do zmage nad verolomno in izdajsko našo sosedo Italijo.

Zanimalo bo pač vse, kako so se ravno ob Soči razvijali dosedanji boji. Bili so sprva samo boji prednjih čet, a so v zadnjem času zavzeli zmerom večje in ljubejšje oblike. Boji so se že vršili na celi črti ob Soči: od Boyca v Triglavskem pogorju do Tržiča ob morju.

Sprva so Italijani imeli zelo lahko. Meja sama, kakor je zarisana v zemljepisnih kartah, ni nikjer utriena. Takoj drugi dan po vojni napovedi je sovražna kavalerija iz bližnje Palmanove prišla v Strassoldo v Furlaniji; četrtek, 27. maja so Lahi zasedli Gradež i. t. d. Istega dne so prekoračili mejo tudi na drugih krajih. Do tu je šlo vse gladko, saj niso imeli opraviti z našimi vojaki. Vse drugače pa je postalo, ko so se njim približali!

Soboto 29. maja je poročal generalni štab: pri Kobaridu en sovražen bataljon razpršen, pri Plaveh sivek sovražnega oddelka vrženi nazaj, severno od Gorice pet sovražnih naskokov odbitih.

Pri Gorici so bili tako odbiti, da niso več skušali napadati do torka 8. junija; tedaj je našo pozicijo pri Gorici napadla ena cela laška infanterijska divizija, ki je štela 12.000—15.000 mož. Italijani so bili vrženi med težkimi zgubami nazaj. Umikati so se morali pod šrapneli naših topov. Pri tem so pustili sami več svojih topov na mestu. Isto usodo so doživeli s svojimi napadi pri Gradiški in Tržiču. Generalni štab povdarja, da so se v teh bojih posebno vojaki dalmatinske deželne brambe odlikovali. Lahi so zgubili ta dan več kot 4000 mož. Ena njih baterija je bila popolnoma uničena. Dosegli niso ničesar.

Še enkrat so severozapadno od Gorice v petek dne 11. junija poskušali svoj napad, toda bil je krvavo od naših vojakov razbit. Stotine laških vojakov je obležalo mrtvih pred našimi kritji. Umikali so se v velikem neredu; kjer so se, kakor je bilo ugotovljeno, drug drugega

obstreljevali. Naši vojaki so našli 80 proč vršeni laških pušk in 15.000 patron. Od tedaj pri Gorici mirujejo.

Zelo hude napade so priredili pri Plaveh, da bi poskušali priti na levi breg Soče in morda od tam napraviti zagozdo v naše čete med Tolminom in Gorico. Ker so imeli silno važne namene, zato so ravno pri Plaveh bili njih napadi skrajno srditi in trajajo navzlic ogromnim zgubam nepretrgoma dalje. Pričeli so tukaj napadati, kakor rečeno, že v petek 28. maja. Ponavljali so svoje napade naprej, posebno prejšnji teden.

Ko so v sredo 9. junija skušali priti čez Sočo pri Plaveh, se jim je to popolnoma ponesrečilo. Naslednje dni 10. 11., in 12. tega meseca so se tukaj spet vršili večji boji. Generalni štab poroča, da so Italijani v petek 11. t. m. prišli čez Sočo na levi breg, toda bili so čez breg strmoglavljeni nazaj. Bojev se je udeleževala cela ravenska brigada. V soboto 12. t. m. in v nedeljo 13. t. m. so se boji ponovili. 12. t. m. so našli naši vojaki pred svojimi pozicijami več kot 1000 mrtvih Italijanov. 13. t. m. zvečer so Lahi spet poskus ponovili, toda bili so zopet odbiti in zgubili pri tem več kot 400 mrtvih vojakov. Boji pri Plaveh so silno krvavi in zelo srditi. Gre pač za važno mesto. Miru pri Plaveh še vedno ni, kakor se glasi poročilo generalnega štaba.

Zelo hudi boji so bili v okolici Kobarida. Že v ponedeljek dne 31. maja poročajo o njih uradna poročila. Sovražnik si je izsilil pot na levi breg Soče in skušal preplesti pobočje Krna. Naslednje dni se vršijo za posest tega pobočja srditi boji. Toda sredo 2. jun. so z velikimi zgubami vrženi nazaj. Pri tem je bil tudi težko ranjen znani vojni hujskač proti Avstriji Marchese Necrotto bersaljerski polkovnik. Umrl je na svojih ranah v Vidmu 4. junija.

V nedeljo 6. jun. so bili na tem pobočju zopet pobiti. Naši vojaki so našli ob njem 300 sovražnih trupel. Toda boji se na Krnu nadaljujejo, 7. t. m. so morali Italijani vas Krn zapustiti ter se umakniti v nižje dele. Od tedaj ni več tam slišati o večjih bojih.

Pri Tolminu so bili 5. junija 4 italijanski bataljoni krvavo vrženi nazaj. Naši so pri tem zajeli 3 častnike in 50 drugih vojakov.

V okolici Boyca se je v sredo 2. junija našim četam posrečilo priti sovražniku za hrbet in mu pri tem povzročiti precejšno škodo; unčili so mu tren in taborišče. Pri tem je sovražnik zgubil 50 mrtvih vojakov.

Tudi v Furlaniji so Lahi naše postojanke srdito napadali, dasi ne tako hudo, kakor v Gorah. Prvi spopadi so se vršili pri Tržiču v nedeljo dne 30. maja. Lahi so hoteli priti preko Soče, a so jih naše patrulje zapodile nazaj. Nadaljni sunki so bili v torek 8. junija pri Gradiški in Zagradu, ki pa niso imeli nobenega uspeha za Laha. Boji so se ponovili naslednje dni pri Gradiški, Zagradu in pri Ronkih, toda Lahi so bili vedno pobiti. V četrtek 10. t. m. se je našim pri Gradiški posrečilo celo zajeti enega laškega častnika in 110 vojakov. Drugega se v Furlaniji do sedaj ni še zgodilo. Vendar je pa tudi tam pričakovati večjih dogodkov.

O bojih v zraku in na morju bomo poročali pregledno pri drugi priliki.

Kakor vdim, nas potek dosedanjih bojev ob naši meji mora napolniti z najboljšimi nadami na bodočnost. Položaj je pri nas izboren. Lahi, ki so že zdavno pričakovali zmag in največjih uspehov, morajo sedaj po preteku štirih tednov vojske samo konstatirati, da zaželjenih uspehov ni nikjer. Naprej niso mogli nikamor do sedaj, vdobili pa so ob skalah naših gor samo smrt in krvave glave! Smrt in krvave glave naj donajajo naše gore in naši hrabri vojaki njih vrstam še naprej!

Prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef na Vipavskem.

V sredo 18. t. m. zjutraj je došel Nj. cesarska Visokost naš prestolonaslednik na Vipavsko. Med naše hrabre čete je prišel, da bi pregledal njih vrste, da bi jim pokazal, kako malo se jim je treba bati zavratnega sovražnika v Italiji. V Rihenberku ga je pozdravil v imenu Goriške g. nam. svetnik Rebek. Živo se je zanimal za našo lepo Gorico ter za usodo našega prebivalstva. Ljudstvo je mirno in nerazburjeno mu je odgovoril c. kr. nam. svetnik, kar je prestolonaslednika zelo veselilo. Domačega g. župnika Strancarja je natančno izpraševal o naših vipavskih razmerah sedaj v vojskinem času, o načinu kako se ljudstvo preživlja, o vinski letini i. t. d. Z županom je govoril v češkem jeziku, ki ga zna izborna. Ljudstvo je bilo kar očarano o prijaznosti in ljubkosti, s katero se je prestolonaslednik med njim pokazal. Globoko ginjeni so bili vsi, ko so videli, kako prijazno je prestolonaslednik nagovoril one vojake, ki so bili v njegovi navzočnosti radi izkazane hrabrosti v prejšnjih bojih odlikovani. Dal je vsakega k sebi poklicati in mu častital k odlikovanju. Ob 9h se je prestolonaslednik odpeljal proti Sempetru. Bilo je slišati od Brd pokanje topov, prestolonaslednik pa sredi vojaštva in našega ljudstva, ki mu je vdano iz celega srca in pripravljeno, za cesarja in dom vse žrtvoval! »Ne bojte se!« je rekel! Ne, ob Tvoji strani se mi ne bojimo ničesar!

Svetovna vojska.

Avstrijsko-ruska vojska.

Zelo razveseljive novice prihajajo iz Galicije, kjer postaja ruski poraz z vsakim dnem večji. Naše čete napredujejo s tako naglico, da so Rusi že začeli izpraznjevati glavno mesto Lvov.

Dne 13. t. m. so naše čete po zavzetju mesta Zaleski prestopile v južnovzhodni Galiciji bukovinsko in gališko mejo ter udrle v rusko ozemlje Besarabije; v teh bojih so zajeli naši 1500 sovražnikov. Po napadu ruskih armad na od nas zavzeto mesto Sienava so naši vojaki v naskoku zavzeli vsa opirališča severovzhodno od tega mesta, ki leži na severu v srednji Galiciji. Pri tem je bilo ujetih 3500 Rusov. Tudi na poljsko-gališkem bojišču so nemške in naše čete napredovale. Severno od Prasnica smo zavzeli več ruskih postojank in ujeli 650 sovražnikov. V naslednjih dneh so naše armade korakale od zmage do zmage. Pri Močiški zapadno od Lvova so bili Rusi vrženi nazaj ter zgubili pri tem 16.000 ujetnikov. Bogurno, severovzhodno od Zurawno, je bilo zavzeto. Z vedno večjo silo so naše armade podjale sovražnika nazaj ter mu pri tem zadajale ogromne zgube. V naslednjem priobčujemo uradni telegram, ki govori o **težkih velikanskih zgubah Rusov**: Dunaj dne 16. junija: Ne glede na obupne protinapade v Galiciji, niso mogli Rusi vzdržati napade združenih armad. Zasedovani energično od naših zmagoslavni armad se Rusi umikajo proti Cawlu Lubacowu in Jaworowu. Na jugu ceste Ivoski je armada Böhm-Ermolli to noč v naskoku zavzela ruske pozicije na celi fronti in zasledovala sovražnika onostran črte mest Sadow, Wisznij in Rudki. Na jugu Dnjestra se vršijo boji za prehode čez reko. Boji v teku junija so prinesle bogati plen: Od 1. do 15. junija je bilo zajetih 108 častnikov in 122.300 mož, 53 topov 187 strojnih pušk in 58 municijskih voz.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Težišče srbskih operacij se je obrnilo proti Albaniji, kjer se Srbi pomikajo proti mestu Drač severno v Albaniji. Na av-

strijsko-srbski strani ni bilo ta teden razum malih prask nobenih bojev.

Tudi s Črnogorci je po večini mir. Le enkrat so se Črnogorci preoblekli v naše uniforme in napadli naše vojake, ki so jih pa spoznali in popolnoma pobili.

Boji med Nemci in Francozi.

Tu še vedno napadajo samo Francozi in z njimi zvezani Angleži. Boji so neverjetno hudi in krvavi, a Francozi in Angleži niso do sedaj dosegli prav nikakih večjih uspehov. Pač so bili na več mestih krvavo odbiti nazaj in so pri tem zgubili več važnih krajev. Pri Ypres so sicer Angleži porinili Nemce nazaj, pri la Bassée so pa bile štiri angleške divije z velikanskimi zgubami poražene.

Vojska z Italijo.

Že kmalu en mesec je vojska z Italijo, a do danes so prišli Lahi samo do tja, kjer ni bilo nobenega naših vojakov. Italija polaga veliko važnost na goriško črto; to spoznamo iz tega ker se nahaja kraj in ves generalni štab laške armade na tej črti.

Naša uradna poročila o teh bojih se glase:

Dne 12. junija. Posamezni boji kakor tudi artilerijski boji ob Soči trajajo dalje. Doslej so se Italijani na vzhodnem bregu reke ustalili le pri Tržiču in Kobaridu, na točkah, ki leže pred našo bojno fronto. Včeraj so nasprotni oddelki ob jutranji zori prišli pri Plaveh na višine vzhodnega brega, a so bili zopet vrženi nazaj.

Dne 13. junija. Ob Soči so se oba zadržala dneva posebno pri Plaveh vršili resnejši boji. Dne 11. t. m. tam podzvati poskus ravenske brigade, da bi pridobila vshodne obrežne višine, se je končal z umikanjem sovražnika. Včeraj zjutraj so Italijani vnovič prekoračili reko. Po ljutih bojih se je posrečilo našim četam, da so sovražnika, ki se je neprestano ojačeval, vrgle nazaj in svoje postojanke, pred katerimi je ležalo nad 400 mrtvih Italijanov, trdno obdržale v rokah.

Dne 14. junija. V bojih pri Plaveh je pustil sovražnik preko 1000 mrtvih in zelo veliko ranjenih pred našimi postojankami. Včeraj so naše čete pozno zvečer odbile nov napad kakor vse prejšnje. Italijani niso mogli na fronti ob Soči nikjer prodreti.

Dne 15. junija. Nov poskus Italijanov, priti do naših pozicij pri Tolminu in Plaveh, so ostali brez uspeha. Včeraj je bil na posameznih oddelkih soške fronte mir. Neka po italijanskem parlamentarju izročena prošnja, radi pokopa mrtvih ogenj ustaviti, je bila iz vojaških vzrokov odklonjena. (Očividno so zahtevali Lahi predolgi rok za pokopavanje svojih mrtvih, da bi lahko pri tej priliki ob enem izteknili naše pozicije. Opom. ured.) Na koroški meji so štajerski črnovojniki vzeli mali Pal vzhodno od prelaza Plöcken ter odbili tri italijanske protinapade na to obmejno goro. Na tirolskem obmejnem ozemlju napravlja nasprotni poskuse priti na naše pozicije in vzdržuje brezuspešen artilerijski ogenj. Na neki obmejni točki je prisilila naša orožniška straža brez lastnih izgub neko laško stotnijo, da se je umaknila. Pri tem je ujela 58 Lahov.

Dne 16. junija. Italijani so poskušali na različnih mestih prodreti našo črto, a so bili povsod vrženi nazaj. Tako ob Soči pri Plaveh in ob meji Koroške pri Plöcken in na Tirolskem pri Peutelsteimu.

Dne 17. junija. Na fronti ob Soči so odbile naše čete ponovne napade pri Plaveh z težkimi izgubami za sovražnika. Na pobočju Krna so nadaljujejo boji. Napadi na Tirolskem pri Tiliach v okrožju Tfon, pri Luchenstein in zapadno od Folgare so bili odbiti.

Seveda ti neuspehi laških čet zelo neugodno uplivajo na laško javnost, kar se spozna iz prikritih poročil laškega časopisja. Tako pripravlja laški vojaški list »Preparazione« javno mnenje na težave

ob nadaljnem prodiranju italijanskih sil in opozarjanju na neugodni zemljepisni položaj ob meji. Posebno je italijansko ljudstvo zelo pobito, ker načelnik generalnega štaba ne priobčuje dnevnih poročil o poteku dosedanjih bojev, temveč izdaja le tu pa tam poročila, ki pa so zelo brezpomembna opravila dosedanjih neuspehov. Pač se pa v Italiji veliko govori o hudih bojih pri Tolminu, a ob enem zamlčujejo vse laške zgube, kojih objavo je notranje ministerstvo sploh prepovedalo. Značilno je, da na podlagi vseh teh laških uspehov celo rusko vojaško glasilo prorokuje, da bodo znale Avstrija in Nemčija o pravem času nastopiti tudi proti Italiji ter da isto čaka tedaj prav gotovo uničujoč poraz. Ravno tako sodi večina nevtralnih držav. Zaupajmo v hrabrost naših krepkih vojakov, da se bo to kmalu tudi res izvršilo.

Veliko govoric in celo strahu je povzročilo zadnje dni razmerje med Nemčijo in Ameriko. Trdilo se je celo, da poda Amerika Nemčiji ultimatum vsled potopa angleške ladije »Lusitanija«, pri kateri priliki je prišlo ob življenje tudi nekaj nadsto ameriških državljanov. Gotovo so se naši sovražniki tega celo veselili, ker so tla, a iz vsakega tega ne bo nič. Pač pa je nota, ki jo je amer. vlada izročila Nemčiji v tej zadevi še precej bolj prijazna, kot se je pričakovalo, ter zahteva samo dokaze od nemške vlade, da je imela »Lusitanija« na krovu res vojni material. Da, celo ponuja nem. vladi posredovalno vlogo med Nemčijo in Anglijo, da zadnja dovoli uvoz živil v Nemčijo in Avstrijo.

Zasedanje hrvaškega sabora.

V ponedeljek dne 14. junija se je zbral hrvaški sabor v kratko zasedanje, da reši več važnih zakonskih načrtov. Po predčitanju kraljevega reskripta pozdravi predsednik sabora dr. Magdič zbrane poslance. Pred vsem se je spominjal v svojem govoru ljubljene vladarja, ki je kot ustavni vladar v svoji ljubezni do hrvaškega naroda tudi v sedanjem vojnem času sklical sabor. Poslanci pri tem vstanejo in navdušeno kličejo živijo Njegovemu Veličastvu. Predsednik naglašja, da je cel hrvaški narod navdušen za vojsko. Našo besedo zvestobe, nadaljuje predsednik, vršimo tudi danes, ko je verolomni bivši zaveznik z oboroženo roko posegel po našem morju, po naši zemlji, v kateri prebivajo v večini Hrvati in Slovenci, po zemlji, katero je Hrvat vedno imenoval svojo domovino. Ta sovrag gre v imenu narodnega načela tako daleč, da hoče zasuzniti velik del kulturnega državnega naroda, kateri noče biti suženj nikomur. Hrvatski narod je že čez tisoč let državni narod, ki je vedno branil svojo svobodo in se je vzdržal v vseh prilikah in neprilikah življenja in znal obvarovati svojo domovino. Znal bo to storiti tudi v današnjih težkih razmerah.

To dokazujejo na stotisoče broječe hrvaške čete, ki so postavljene na bojne poljane, kjer se bore z junaštvom brez primere in z izredno žilavostjo. To dokazujejo neštete žrtve v tem boju padlih hrvaških junakov, katerih se spominjamo s ponosom in posebno hvaležnostjo in katerim naj narod ohrani časten spomin. Z ozirom na vse te ogromne žrtve, ki jih doprinaša hrvaški narod za srečen izid vojne, moram izraziti neporušljivo prepričanje celega tega sabora, ki je predstavitelj naših političnih in narodnih teženj, da bodo doprinešene žrtve rodile blagoslovljen sad, da se uresniči ona nepreklicna in stalna zahteva hrvaškega naroda za narodno ujedinjenje v eno edinstveno lastno državno telo na temelju narodnega načela ter pozitivnega in zgodovinskega prava! To odgovarja narodnim željam in zahtevam kakor tudi interesom dinastije in monarhije. Sedanji čas zahteva, da se vse naše državne sile združijo v službi enega cilja in ta je — zmaga našega orožja. Za ta cilj moramo delati, okrepiti skupno moč in po potrebi tudi zatajiti strankarski interes; iskati moramo

ono, kar nas v službi domovine spaja in se odpovedati onemu, kar nas razdaja. Prvi korak za to naj nam bo, da zaupno in udano pozdravimo svojega premilostljivega in ljubljene vladarja in vladarja, naše hrabre čete in njihovega vrhovnega poveljnika nadvojvodo Friderika!

Med navdušenimi klici vseh poslancev in galerije je bil ta lepi govor sprejet, ki kaže, da vlada sedaj med bratskim hrvaškim narodom edinstvo in prijateljstvo, a ob enem tudi kaže, da se je v teh časih cel hrvaški narod postavil na stališče nam sorodne stranke prava, ki zahteva da se vse dežele, kjer prebivajo Hrvati in Slovenci morajo biti združene v eno samostojno državo pod slavno vladavost habsburških vladarjev! V tem smislu je bil tudi iz sabora odposlan pozdravni telegram Njegovemu Veličastvu cesarju in kralju Francu Jožefu I., ki se glasi:

Adresa sabora vladarju,
Njegovemu Veličastvu kralju Francu
Jožefu I.
Dunaj.

Izvršujoč po zakonih dežele in po milosti Vašega Veličastva svoj ustavni posel v teh težkih časih je sklenil danes v svoji prvi seji sabor kraljestev Hrvatske, Slavonije in Dalmacije enodušno in z navdušenjem, pozdraviti svojega preljubljenega vladarja in kralja in deliti z njim težave in skrbi, zatrjujoč Mu, da bo hrvaški narod v svoji tradicijski zvestobi in udanosti neomajno vztrajal pri kralju, dinastiji in domovini in žrtvoval vse za zmago našega orožja.

Hrvatski narod je prepričan o zmagi in upa, da bodo doprinešene žrtve vseh narodov povzdignile slavo habsburške monarhije, a hrvaškemu narodu rešile ogroženo domovino; junaštvo pa in žrtve hrvaških čet in naroda bodo jamstvo, da se zgodovinsko ločeni njeni deli po večinski pripoje materi deželi in se s tem omogoči, da hrvaški narod združen in enoten v monarhiji, izpolni popolnoma nalogo, katero mu nalaga zgodovina, kultura, njegov narodni obstoj in moč ter interes vse monarhije.

Bojno pozorišče proti Italiji.

K raznim številnim bojnim pozoriščem se je sedaj pridružilo vsled nezvestobe Italije novo pozorišče, ki utegne obsegati dele Tirolske, Koroške, Kranjske ter Primorske. Neposredno prizadeti bodo gotovo južna Tirolska, južna črta Koroške, cela Primorska in Dalmacija. V Italiji pridejo v poštev province Gornje in Srednje Italije.

Naša meja gre od Švice do Pontafilla preko gorovja Judikarij, Tridentinskih, Fasanskih in Karniških planin nepretrgoma po visokem gorovju. Še le zapadno od Soče se visoko gorovje pričinja umikati od porečja Soče ter se od Gorice naprej spremeni v kraško planoto in dalje v Istersko gričevje.

I. Na celi fronti obvladujemo mi prelaze. Na Tirolskem so prehodi iz Italije v avstrijsko ozemlje sledeči: iz doline reke Ade preko Bormia do prelaza Stilfiser; od Val Camonica čez Ponte di Legno do prelaza Tonale; od Brescine čez Rocca d'Anfo in jezero Idro do avstrijske meje pri Ladrone; ob Gardskem jezeru v Rivo in Torbole; skozi ozko dolino Adige do Avie in Ale.

Nadaljni važni dohodi so: Od Vicenze preko sedla Fugazza proti Roveretu, kakor tudi preko Arsiera skozi dolino Astico na planoto Lavarone; od Basana ob železnici skozi dolino Brente čez Primolano v dolino Sugana, vzdolžno od tod v Fiera di Primiero. Od Belluno vodijo težki dohodi skozi dolino Cordevole v Moeno in Pieve, pa tudi skozi dolino Pieve v Cortina d'Ampezzo, Landro ter na sedlo Kreuzberg.

2. Na Koroškem so najvažnejše ceste iz doline Tlimenta (Tagliamento) na prelaz Plöcken; dalje po dolini Bele (Fella) na Pontafelj in Naborjet ter po dolini Raccolana na Predil. Tu stopimo na Goriško. (Konec prih.)

Kje si deželni odbor?

Vsi brez izjeme se čudijo, da deželnega odbora ni v Gorici. Časi so taki, da bi ravno on moral ostati do zadnjega na svojem mestu, ker bi ravno sedaj mogle ljudstvu največ pomagati z delom in svetom. Ostale so drugače na svojih mestih v Gorici vse oblasti navzlic sovražni bližini, navzlic šrapnelom in granatom. Ostal je prevzvišeni g. knezo-nadškoj; ostal je stolni kapitel; ostal je načelnik okrajnega glavarstva v Gorici, c. kr. nam. svetnik Rebek; ostal je c. kr. policijski nadkomisar baron Winkler; ostal je načelnik mestne uprave conte Dandini in tako dalje. Edini, ki manjka je naš deželni odbor...

Nihče ne more razumeti zakaj je ubežal, ne, recimo do Ajdovščine ali Sežane ali Postojne ali Ljubljane, ampak skozi celo Kranjsko in Štajersko gori do Dunaja — na konec sveta!

Tukaj iščejo naši ljudje, ki so odgnani od svojih domov, dobrih nasvetov in zavetja, a oblasti, ki bi jim v prvi vrsti morala iti na roke, ni nikjer. Deželni odbor je ubežal in ni ga nazaj! Ljudje pa tavajo kot v temi okrog.

Prihajajo ženske po 6 ur peš iz naših Gor v mesto, da bi si kupile moke in hrane, pa ne morejo vdobiti ne enega ne drugega. Deželni odbor, ki bi v težkih časih moral ostati na domačih tleh, da bi bednemu ljudstvu pomagal doma, je pa daleč v tujini.

Vsi vprašujejo, zakaj je bežal. Dočim izkazujejo drugi, ki so ostali na svojih mestih, ravno s tem svojim činom popolno zaupanje našim hrabrim četam, kaj naj sodimo o deželnemu odboru, ki si upa iz tujine gledati na našo zemljo? Toliko dela na korist ljudstvu in deželi bi imel ravno sedaj, pri aprovizaciji, pri skrbi za begunce in njih zapuščene domove. Pa je tam gori na Dunaju...

Umevno je, da vzbujajo te okolnosti povsod pravično ogorčenje, toliko bolj, ker je deželni odbor avtonomna oblast. Avtonomna oblast! Pa prva, ki je zbežala in je ni več nazaj!

Zgodovina bo znala res trpka in grenka dejstva pripovedovati, ko bo slikala v prihodnjih časih o priliki sedanje vojske razmerje deželnega odbora do dežele...

Novice.

Pod predsedništvom nam. svetnika Rebeka se je ustanovil te dni v Gorici odbor, ki ima nalogo skrbeti, da bo mesto Gorica in okolica zadostno preskrbljena z živežem in drugimi gospodinjstskimi predmeti. Ta komisija je že dosegla, da je prišel te dni en vagon sladkorja, kar je zelo zadovoljivo, ker se je v zadnjem času pokazalo že precej občutno pomanjkanje istega in so bile cene zelo visoke. V najbližjem času dojdejo še drugi vagoni.

Zrebanje efektne loterije »Slovenske straže« je vsled nerednih poštinih razmer, ki ovirajo pregled po deželi prodanih srečk, preloženo. Vršilo se bo dne 26. oktobra t. l. ob 6. uri zvečer.

Zagotovitev žita in žitnih pridelkov za prihodnje leto je v najboljšem teku. Iz cele Avstrije prihajajo poročila, da bo letošnja žetev na žitu dobra, samo rž je na nekaterih bolj suhih krajih trpela. Da se pa pridelek kolikor mogoče enakomerno razdeli na vse kraje in vse sloje ljudi, je vse odvisno od tega, da ne pokupijo kakor prejšnja leta ves pridelek razni bogati spekulant, ki bi cene žitu neznosno višali, kakor so delali v preteklem letu. Na drugi strani se pa tudi mora gledati in skrbeti, da se zaloge žita ne porabijo prezgodaj, ker bi ga sicer v poznejšem času popolnoma zmanjkalo kakor se je deloma to letos zgodilo, ko je moralo nebrec pekarij zapreti svoje obrate vsled nedostajanja moke. Da se vsem temu že o pravem času opomore, se je vršilo dne 7. t. m. na Dunaju posvetovanje zastopnikov poljedelskih društev in vlade, ki so sklenili naslednje: »Ves pridelek na žitu naj vlada začasno zaseže, v kolikor ga domači gospodarji ne rabijo za svojo domačo

rabo. Ustanovi naj se na Dunaju osrednji odbor, ki bi imel namen, da se pridelek enakomerno razdeli po vseh deželah. Poleg tega naj se v vsakem okrožju ustanovijo odbori iz zastopnikov vlade in poljedelcev, ki naj ugotovijo koliko žita se pridelava v dotičnem okraju, da ukrenejo v primeri s tem potrebne korake. Ti odbori bi imeli tudi pravico zaseči vse zaloge žita, v kolikor presegajo potrebo dotičnega okraja. Zasežejo pa naj naslednje vrste žita: pšenica, rž, oves, ječmen, sirk in stročne pridelke: fižol, grah in lečo. Dovolj naj se samo prodajo semenskega žita in še to le tedaj, če okrajno glavarstvo izda za to posebno dovoljenje. Seveda se morajo določiti tudi maksimalne cene za vse te pridelke.«

Upajmo da bo vlada o pravem času poskrbela, da ne pridemo v prihodnjem letu v take stiske, kot so vladale do sedaj.

»Lega nazionale« razpuščena. To društvo, ki je imelo namen iztrgati kolikor mogoče veliko slovanskih otrok na jugu slovensko-hrvaškemu narodu, je od vlade razpuščeno. Imelo je v ta namen ogromnih dohodkov, najmanj letnih 60.000 kron, od kojih je prispevalo mesto Trst letnih 30.000 kron.

Izvoz krompirja iz Goriške se bo tudi letos izvrševal kakor druga leta. »Gospodarska zadruga« v Vrtojbi je že stopila v zvezo z Dunajsko občino in upanje je, da bodo naši goriški kmetovalci imeli tudi letos s svojim krompirjem precej zasluzka. V teh časih lahko spoznajo okoličanski kmetje, kakoga velikanskega pomena je za nje zadružniško podjetje, ki stremi samo za tem, da omogočuje svojim članom, prodaja nje pridelkov neposredno brez vsakega posredovanja prekupčevalcev.

Novice iz mesta.

Pomanjkanje kruha v Gorici. Že več časa v Gorici sploh ni vdobiti kruha. Pekarne so zaprte. Pristojne oblasti naj bi v tem oziru kaj primernega ukrenile.

Na Placuti se je 15. t. m. obhajal god sv. Vida, tudi tu je vladal popolen mir. Pritrkvanja ni bilo, pa tudi jutri »sagre« ne bo, ki je bila na Placuti pri tej priliki vedno tradicionalna.

Goriška zveza posluje vsak dan od 9.—12. popoldne in od 3.—5. popoldne, Centralna posojilnica pa vsaki dan od 10. do 12. dopoldne.

Med laškimi ujetniki, ki so jih pripeljali v Gorico, se je nahajal tudi znameniti laški slikar Aristide Sartorio. Slike v laškem parlamentu v Rimu so vse njegovo delo. Znan je tudi kot velik nasprotnik Nemcev. V vojski je služil kot poročnik v rezervi. Dne 2. t. m. je šel na čelu neke patrolje proti našim četam; toda patroljo so naši zapazili ter jo uničili. Poročniku je bil konj ubit, on sam pa v stegno po puškini krogli ranjen. Tako je prišel v naše roke in goriško bolnišnico.

Sv. Anton. Kdo se ne spominja tradicionalnega slovenskega pritrkovanja ob priliki praznika sv. Antona dne 13. t. m.? Letos je to odpadlo. Ljudje pa so se vsejedno spominjali prejšnjih časov. Cerkev sv. Antona je bila vedno natlačeno polna.

Nevarnost šrapnelov v gorovju. Boji v gorovju so zelo nevarni, posebno nevarni so pa šrapneli. V Galiciji, kjer so ruski šrapneli zelo pogosto udarili na melika tla, če niso bile čete ravno blizu, niso napravile nobene škode. Na našem goratem ozemlju ob laški meji pa zadenejo laški šrapneli zelo pogosto na skale in učinek je potem dvojno nevaren. Mnogo vojakov je ranjenih od drobecv skal. Ali naši vrli fantje in možje, ki zaslužijo podporo in dobrohotnost od vseh strani, vzdržujejo do konca. Naša ljubezen, naša hvaležnost in naše radodarne roke naj vejlajo njim povsod in vselej.

Vino motno, zavreto, se popravi kako tudi odvzame duh po plesni ali mufi. Vzorec prinesiti ali poslati. Naslov pové upravništvo »Novega Časa«.

Knjigarna Katoliškega tiskovnega društva

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo knjig, papirja, tiskovin itd. ter zagotavlja svoje cenjene odjemalce točne postrežbe.